

Täysistunto

Torstai 13.9.2018 klo 15.59—18.11

2.2. Suullinen kysymys työperäisen oleskeluluvan saamisesta (Laura Huhtasaari ps)

Suullinen kysymys SKT 126/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys, edustaja Huhtasaari.

Keskustelu

16.16 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Irakista on saapumassa Suomeen delegaatio, joka myöntää passeja irakilaisille turvapaikanhakijoille, joiden passi on — muka — kadonnut. Tämä siksi, että he voisivat tulla suomalaisille työmarkkinoille. Kaiken järjen mukaan nämä ovat juuri kielteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita, jotka tulisi karkottaa maasta. Turvapaikan saaneillahan on oikeus työntekoon muutenkin. Tämä on sisäministerin kikka saada Suomeen ulkomaista halpatyövoimaa dumpaamaan palkkoja ja työehtoja. Miksi te annatte irakilaisten nöyryyttää Suomea? Irak ei halua ottaa vastaan takaisin omia kansalaisiaan, mutta antaa kyllä passit heille, jotta he voivat jäädä Suomeen. Miksi te haluatte tehdä laittomasti maassa olevista uuden haasteen suomalaiselle yhteiskunnalle? Miksi ette palauta heitä kotimaihinsa?

16.17 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ne, joilla ei ole oleskelulupaperustetta Suomessa, pitää palauttaa kotimaihinsa, ja tätä työtä tehdään koko ajan, niin kuin tiedätte. Sitten kun puhutaan henkilöistä, joilla täyttyvät työperäisen oleskeluluvan kriteerit, niin ihmettelen kyllä, edustaja Huhtasaari, onko teillä jotain nimenomaisesti irakilaisia vastaan verrattuna vaikkapa filippiiniläisiin tai intialaisiin, jotka hakevat työperäistä oleskelulupaa. Kun meillä on turvapaikanhakijoita, jotka siis lain mukaan, kuten varmasti tiedätte, voivat laillisesti solmia työsuhteen, ja heistä harva, mutta ehkä se aktiivisin osa, kielitaitonsa ja osaamisensa puolesta solmii työsuhteen, niin jos heillä jää kiinni nimenomaan passin puuttumisesta työperäinen oleskelulupa, niin minusta on myönteistä, jos Irakin sisäministeriö pystyy käsittelemään heidän passiensa uusimista myös Suomesta käsin väliaikaisesti. He myöntävät tietysti Irakin passeja, Suomi käsittelee oleskelulupa-anomukset omalta osaltaan. Osalla voi sitten muiden kriteerien puolesta täytyä työperäisen oleskeluluvan kriteeri, ja silloin on minusta ihan myönteistä, jos nämä henkilöt jäävät työperäisesti Suomeen.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2018 vp

16.18 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Välittääkö kokoomus enemmän ulkomaalaisista kuin suomalaisista työttömistä? Ymmärtääkö kokoomus sitä, että valtio köyhtyy siitä, että me otamme ulkomailta Suomeen halpatyövoimaa, koska kukaan ei elä pohjaan poljetuilla palkoilla? Sitä pitää kompensoida yhteiskunnan erilaisilla tuilla ja lisäksi elättää perhe. Siis täällähän nyt melkein kaikki muut puolueet paitsi perussuomalaiset ajavat tarveharkinnan poistoa, mistä on surkeita kokemuksia Ruotsissa. [Välihuutoja] Ja kun kokoomus ei saanut hallitusneuvotteluissa tahtoaan läpi, koska meidän edustaja Juho Eerola piti siinä suomalaisten puolia, niin nyt kokoomus on keksinyt tällaisen tempun. Te haluatte paperittomista uutta työvoimaa, joten tämä on nyt sisäministerin kutsuhuuto laittomille: tulkaa Suomeen.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän kiinnittämään huomiota, että tämä ei ole puolueitten kyselytunti vaan tämä on hallituksen kyselytunti, ja pyydän siinä mielessä huomioimaan tämän omissa puheissa. — Nyt hallituksen edustaja vastaa, ministeri Mykkänen.

16.19 **Sisäministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistutan edustaja Huhtasaarta siitä, että työperäisen oleskeluluvan kriteerinä tarkastellaan työehtojen ja työehtosopimuksen mukaisuus ja saatavuusharkinta myöskin, kuten tähänkin asti. Ei mitään halpatyömarkkinoita hyväksyttyä, ja hallitus on budjettiriihessään nimenomaan myös kirjannut ja linjannut, että työnantajan rikkomuksia laittoman työvoiman hyväksikäytöstä kiristetään. Se on keskeinen haaste, josta varmaan olemme samaa mieltä.

Mitä tulee työperäisiin maahanmuuttajiin, joista sanoitte, että joudumme siitä kadotukseen, tai siihen suuntaan, niin Suomeen viimeisen viiden vuoden aikana työperäisen oleskeluluvan saaneista on tälläkin hetkellä 90 prosenttia töissä. Se on keskeinen voimavara varsinkin tulevaisuudessa, jos haluamme ilman jatkuvia veronkorotuksia kustantaa eläkkeet, terveyspalvelut. Me tarvitsemme työperäisesti Suomeen tulevia. Siihen on selvät kriteerit, muun muassa selvät matkustusasiakirjat plus sitten työperäisen oleskeluluvan kriteerit, joita tietysti työministeriö valvoo. Minusta tämä on ehdottomasti suomalaisten etu: jos näillä kriteereillä Suomeen haluaa ja täyttää kriteerit, niin silloin voi tänne töihin tulla.

16.21 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tosiaankin ollut aiemmin vähän ongelmana, että tiettyjä henkilöitä ei ole saatu palautettua takaisin Irakiin, koska paperit eivät ole olleet kunnossa. No, nyt ovat Irakista tulossa viskaalit tänne, jotta saadaan papereita kuntoon näille henkilöille, jotka sitten olisivat mahdollisesti saamassa työperäisen oleskeluluvan oltuaan ensin turvapaikanhakijoina. Yksinkertaisen ihmisen yksinkertainen kysymys: miksi ne eivät samalla vaivalla voi laittaa näitä papereita kuntoon myös niille henkilöille, jotka eivät ole saamassa työlupaa, jotta heidät voitaisiin kääntää takaisin sinne Irakiin?

16.21 **Sisäministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Niin, me emme luonnollisesti valitse, kuka Irakin kansalainen menee tämän delegaation puheille hakemaan passinsa ajanmukaistamista, ja se on tietysti näistä henkilöistä kiinni. Voisin kuvitella, että sinne hakeutuu nimenomaan sellaisia henkilöitä, jotka tietävät, että heillä työperäisen oleskeluluvan saaminen on ollut kiinni nimenomaan siitä puuttuvasta matkustusasiakirjasta. Mutta se on tietysti silloin näiden henkilöiden asia hakeutua, tämä on vain lisämahdollisuus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2018 vp

Sinänsähän tässä ei nyt niin dramaattisesta asiasta ole kysymys, koska meillä on esimerkiksi Afganistanin Tukholman-lähetystö tehnyt aiemminkin tällaisia samantyyppisiä missioita, joissa sitten tietyt henkilöllisyystodistusasiakirjat täyttävät henkilöt ovat voineet passejaan uusia samalla tarkoituksella.

16.22 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monet suomalaiset ovat toivoneet, että tänne tulleet maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat työllistyisivät nopeasti ja sitä kautta integroituisivat suomalaiseen yhteiskuntaan ja myöskin jo sinä odotusaikana saisivat täällä töitä ja voisivat niitä tehdä. Tämä varmasti, mitä nyt kuvasitte, on yksi keino näiden irakilaisten osalta, mutta olisin kiinnostunut kuulemaan, mitä muita keinoja on suunnitteilla, jotta ihmiset eivät turhautuisi vaan voisivat antaa täällä ollessaan sen työpanoksen, mitä heiltä voidaan kohtuudella odottaa. Niiden osalta, jotka sitten tänne Suomeen jäisivät, se, että on ollut työelämässä kiinni, auttaisi tietysti tässä integroitumisessa aivan toisella nopeudella. Onko teillä, ministeri Mykkänen, joitain muita keinoja suunnitteilla tässä kysymyksessä, tai haluaako joku muu valtioneuvoston jäsen tähän vastata?

16.23 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä kysymys. Ensimmäinen tehtävä hallituksella on tietysti varmistaa se, että ne, jotka oleskeluluvan Suomeen vainon takia saavat, mahdollisimman nopeasti ohjautuvat ja patistetaan töihin. Tässä tehdään hyvää yhteistyötä työministeri Lindströmin kanssa, myös siinä, että se työ ensin -linja aiempaa selkeämmin toimisi.

Mitä tulee sitten turvapaikanhakija-aikaan vastaanottokeskuksessa, mikä on sisäministeriön vastuulla, niin meillä on nimenomaan mahdollisuus, että kolme kuukautta täällä oltuaan, jos on matkustusasiakirjat kunnossa, voi laillisen työsuhteen solmia, jos siihen työnantaja löytyy ja jos pystyy siihen. Ja myöskin pyritään vastaanottokeskuksessa tänä päivänä varsin kattavasti monelle kielipintoja tarjoamaan — kiitos kansalaisyhteiskunnalle, paljon eläköityneitä opettajia, erilaisia aatteellisia yhdistyksiä, jotka auttavat kielipintojen järjestämisessä — koska tietysti aktiviteetti siellä kaikenlaisen radikalisoitumisen, turhautumisen ilmiöiden välttämiseksi on tärkeää. Tältä osin tehdään myös töitä, miten esimerkiksi vakuutuskysymyksiä [Puhemies koputtaa] autetaan järjestämään, mutta kyllä se oleellinen tämän työllistymisen osalta on varmasti se oleskeluluvan jälkeinen aika. Pyritään tekemään prosessi nopeaksi, niin että [Puhemies: Aika!] ne, jotka tarvitsevat pakeneamiseen Suomea, jäävät tänne töihin.

Puhemies Paula Risikko: Ja ministeri Lindström vielä lyhyesti.

16.24 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän tarveharkintaan sen verran, että se on edelleen hallituksen linja. Se ei ole muuttunut yhtään mihinkään.

Mutta mitä tulee sitten näihin prosesseihin, niin hallitus on tehnyt toimenpiteitä nopeutukseen työlupaprosesseja, joista on huomattu, että siellä on pullonkauloja. Näitä pullonkauloja selvitetään, siitä saadaan selvitys ihan lähiaikana, mutta sitä ennen me olemme tehneet ihan konkreettisia päätöksiä liittyen siihen, että olemme lisänneet yhden toimiston käsittelemään näitä työlupia, jotta nämä prosessit menisivät nopeammin eteenpäin: kahdek-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2018 vp

sasta kuukaudesta tavoite neljään kuukauteen ja vielä kunnianhimoisemmaksi. Eli tätä, mi-
hin ministeri Mykkänen tässä viittasi, tehdään yhteistyössä SM:n kanssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.